

Lördagen den 5 innevarande maj klockan 4,30 eftermiddagen meddelades per telefon till distriktets polisstation af handlanden ^{Lass} Karlsson, som innehar speceributik i huset nr 33 vid Södermannagatan, att folksamling uppstått å gatan utanför hans butik, och att anledningen därtill var att en del fruntimmer fodrat att få köpa potatis af Karlsson, ehuru han icke hade någon till salu, och begärde Karlsson att polis måtte sändas till platsen enär han befarade oroligheter.

På grund däraf sändes polismän till platsen, men kunde dessa ~~icke~~ skingra folkmassan som till en början uppgick till omkring 200, utan sändes förstärkning i den mån folkmassan ökades, hvilken lugnet och folksmassa störde allmän ordning.

Härunder vägrade folkmassan att åtlyda polisens tillsägelser att skingra sig samt öfvergick till våld genom att kasta sten på polismännen.

Under stenkastningen träffades konstapeln nr 450 Bror Gustaf Enok Jonasson och Konstapeln nr 496 Karl Edvard Lindén.

Under tumultet anhöllos följande personer:

Klockan 7:40 e.m. af konstapeln nr 477 Ernst Alfred Bergström ogifta Klarry Maria Viola Åhlström å Södermannagatan vid Gottlandsgatan för det hon, som sedan kl.5-tiden e.m. uppehållit sig å Södermannagatan utanför huset nr 33, där hon uppmanat folksamlingen att stanna kvar och icke på polismännens tillstågelser aflägsna sig, samt att hon på polismännens tillsägelser vägrade att aflägsna sig.

Vittnen: O. K. Johansson samt konstaplarne n:ris 438, 447, 448, samt 474.

20
Klockan 7,45 e.m. af konstapeln nr ~~AMM~~ 504 Johan Olof Petrus Sundberg åkeriarbetaren Oskar Leonard Johansson för det han vägrat att på kommissarie Kämpes tillsägelser vägrade att aflägsna sig från platsen på Skånegatan. Vittne: 447.

Klockan 7,45 e.m. af konstapeln nr 438 Per Otto Gustaf Karlsson med maskinarbetaren Knut Vilhelm Söderling å Södermannagatan vid Katarina Bangatan för det han kastat sten af en knuten hand storlek mot konstapeln, hvilken sten dock icke träffat denne.

Vittnen: 446, 473.

Klockan 7,50 e.m. konstapeln nr 469 Axel Gottfrid Karlsson med verkstadsarbetaren Karl Ragnar Eriksson anhållen å Södermannagatan vid Gottlandsgatan för den han vid sagda plats kastat minst 3 stenar mot ridande poliskonstaplar. Konstapeln hade dock icke iakttagit huruvida någon af dessa stenar träffat polismännen. Vittnen: Detektivkonstapeln Norry och konstapeln nr 448.

Klockan 8,15 e.m. konstapeln nr 463 ~~Telefonarbetaren~~ Karl Oskar Johansson med telefonarbetaren Klas Erik Andersson, hvilken anhållits å Skånegatan vid Södermannagatan på tillsägelse af kommisarie Kämpe för det Andersson vägrat att på tillsägelse aflägsna sig från platsen. Vittnen: ? *Gift från sten kolla y angiv*

19
Klockan 8 e.m. Konstapeln nr 437 Justus Fridolf Mauritz Ljungroth med från skilda hustrun Anna Maria Samuelsson anhållen å Södermannagatan för fylleri samt för det hon på polisman's tillsägelse vägrat att aflägsna sig ur därvarande folksamling. Hon hade vid tillfället högljudt skrikit och fört oljud. Vittnen: kommisarie Schönhuldt, samt konstaplarne nr 447 och 159.

Klockan 8,30 e.m. konstapeln nr 486 Karl Johan Forsman med hustrun Vanja Albina Lindgren, hvilken anhållits å Folkuggagatan utanför stationen, där han uppehållit sig och skrikit "polisdjäflar" meklardrängar", ni skulle skjutas" allesammans". Vittnen?

Klockan 8,30 e.m. konstapeln nr 450 Bror Gusaf Enok Jonasson med smideshandtlagaren John Herman Fernström, hvilken anhållits å Skånegatan för det han kastat en sten af ett hönsäggs storlek som träffat konstapeln på vänstra kinden, hvaraf svullnad och ömhet uppstått. Då konstapeln anhållit Fernström, hade denne genast satt sig till våldsamt motstånd genom att streta emot och söka slita sig lös samt brottas med konstapeln. Fernström hade därunder tilldelat konstapeln minst fyra slag, hvilka träffat å hjälmarna, hvarför någon skada icke uppkommit af slaggen. Under tumultet ^{därvid en af} hade folkamssan trängt på ~~hvarför~~ konstaplarne nr 477 Bergström och 485 Milsson, hvilka tillkommit för att biträda konstapeln Jonasson, träffat Fernström i hufvudet med ett sabelhugg, hvaraf ett blödande sår uppkommit, och för hvilket sår Fernström blifvit å stationen ~~hållande~~ föbunden. Någon person i folkmassan hade under tumultet sönderslitit konstapeln Jonassons påhafda uniformskappa vid kragen samt vid högra fickan. Vittnen Kommisarie Kämpe.

e.k.
Klockan 7,50 e.m. konstapeln nr 625 ?
med glasmästeriarbetaren Emil Hjalmar Bernhard Ström, hvilken anhållits på Södermannagatan för vägra att aflägsna sig i därvarande folksamling. Vittnen? *448 Rindell.*

Klockan 8,30 e.m. konstapeln nr 496 Karl Edvard Lindén med hästskötaren Gunnar Axelsson, hvilken anhållits å Södermannagatan af Kommissarie Nordenberg för det han vägrat att åtlyda kommissariens tillsägelser att aflägsna ur därvarande folksamling. Vittnen?

16
Klockan 9,40 e.m. konstapeln nr 455 Johan Viktor Åman med hustrun Anna Sofia Lindgren, hvilken anhållits å Bondegatan vid Nytorpgatan för det hon vägrat att aflägsna sig ur en därstädes varande folksamling. Vittnen: Centralkonstapeln nr 6 och konstapeln nr 87.

Klockan 9,30 e.m. Ex.k.nr 607 Erik Gustaf Robert Vennström med lagerarbetaren August Hjalmar Nilsson, hvilken anhållits å Nytorpgatan för det han därstädes kort förut kastat en sten mot ridande konstapeln nr 58 Rydell. Vittnen?

V
Klockan 8 e.m. ~~KOMMISSARIEN~~ Kommissarien Nordenberg med telefonarbetaren Anders Rikard Andersson, hvilken anhållits å Skånegatan vid Södermannagatan, därför att Andersson därstädes på upprepade tillsägelser vägrade att aflägsna sig. Vittnen?

V
Klockan 11,10 e.m. detektivkonstapeln Norrby med metallarbetare Rudolf Ivan Vladimir Malm, hvilken anhållit i Bergsprängarengränd i närheten af Renstjärnagatan för det Malm omedelbart därförut å sistnämnda geta kastat en sten på konstapeln nr 496 Karl Edvard Lindén, hvilken sten träffade Lindén på hjälmen, som däraf betydligt skadades. Konstapeln hade endast känt tillfällig ömhet i hufvudet af slaget. Vittnen konstapeln nr 459 Anders Gustaf Fredrikson.

Klockan 8 e.m. kommissarie Nordenberg med fabriksarbetaren Sigfrid Henning Nordberg, hvilken anhållits å Södermannagatan för han därstädes vägrade att på upprepade tillsägelser aflägsna sig från platsen. Vittnen konstaplarna nr 159 och 485.

Stockholm och Katarina polisstation den 5 maj 1917.

Oscar Holm

9/5 1917.

Levin.

Handlanden Lars Fredrik Karlsson, som är boende och inhar matvaru- och speceriaffär i Nr 33 Södermannagatan, berättar:

Han hade lördagen den 5 dennes klockan 1 e.m. fått sig tillsänt 2 säckar potatis å 90 kg. per säck, vilken potatis han inköpt från landet. Den ena säcken hade han uttingad till en verkmästare vid Böhlmarks lampfabrik, och skulle av denna delas ut till en del kolonister vid Enskede till sätt potatis. Denna säck hade avhämtats genast. Den andra säcken hade handlanden Karlsson tagit in i sin affär, där han mätt upp potatisen och fördelat den i papperspåsar, om två liter i varje påse, vilka påsar han ställt ut i en skrub i förtugan, för att sedermera säljas till Karlssons stammkunder. Cirka 6 å 7 liter potatis hade fått stå kvar i säcken, och hade Karlsson ämnat använda denna potatis för egen del. En del av den sålunda uppmätta potatisen, hade Karlsson under eftermiddagen sålt till en del kunder, så att han vid klockan 4 e.m. endast innehåft 28 papperspåsar med två liter potatis i varje, och detta parti hade nu utgjort hela hans potatisförråd. Vid sagda tid hade några kvinnor kommit in i Karlssons butik och begärt att få köpa potatis, men som dessa kvinnor ej voro av Karlssons kunder, hade han svarat att någon potatis ej fanns till salu. Dessa kvinnor hade då avlägsnat sig. Kort därefter hade omkring 15 å 20 kvinnor kommit in i butiken ifråga. Flera av dem hade i pockande ton sagt: "Här finns ju potatis att få köpa". Karlsson hade nekat, att han innehåft någon potatis. En del av kvinnorna hade då gått innanför disken och undersökt lokalen, där de emellertid icke anträffat någon potatis. Kvinnorna hade då fordrat, att Karlsson skulle visa dem sin källare, vilket Karlsson förklarar sig villig till. Utanför butiken hade härunder samlat sig omkring ett 50-tal personer, mest kvinnor och barn.

Karlsson hade sagt till de i butiken varande kvinnorna, att gå med ned i källaren, dit Karlsson ävenledes medföljt, medtagande nycklar och ljus. I källaren hade Karlsson låst upp sina båda källare och visat kvinnorna detta, vilka källare vid tillfället varit tomma. Efter det kvinnorna sett, att ingen potatis fanns, hade de gått upp ur källaren. Då Karlsson kommit upp från källaren, hade han i förstugan till huset sammanträffat med tvänne polismän. Karlsson kunde ej erinra sig, huruvida han själv ringt till polisstationen och begärt polis till platsen. Polismännen hade frågat Karlsson om han hade någon potatis till salu. Efter det polismännen aflägsnat folket från förstugan hade Karlsson sagt för polismännen att han hade det ofvannämnda potatispartiet i skubben i förstugan. Någon af polismännen hade då sagt till Karlsson att han gärna kunde sälja denna potatis till kvinnor na så kanske de lugnade sig och gingo från butiken. Karlsson hade förklarar sig villig därtill, och hade han burit in den i skrubben förvarade potatisen till disken i butiken. Antingen före det Karlsson gick ned i källaren eller under den tid han var nere där hade butiken blifvit stängd antingen af honom eller hans hustru.

Efter det Karlsson burit in potatispartiet å ~~den~~ disken hade en av polismännen öppnat butiksörren samt tillsagt folket, att de nu finge köpa den potatis som fanns i affären och att denna potatis utgjorts av 28 papperspåsar med 2 liter i varje, därefter hade konstapel'n släppt in 5 Å 6 kvinnor åt gången tills potatis partiet varit slutsålt. Då någon mera potatis icke fanns att köpa i affären, hade konstapel'n stängt butiksörren samt tillsagt handlanden Karlsson, att ej öppna förrän folket avlägsnat sig från platsen, varefter konstapel'n gått ut på gatan och meddelat folket, att någon mera potatis icke fanns i affären. Folket hade emellertid börjat skrika och skräna samt påstått, att det måst finnas mera potatis i affären, och hade folkmassan ej på polismännens tillsägelser avlägsnat sig, utan hade så småning om fler och fler tillkommit, så att en av polismännen efter någon stund kommit in i Karlssons af-

fär och ringt till polisstationen efter polisförstärkning, därefter hade ett flertal polismän kommit till platsen och sökt skingra folkmassan, men hade folkmassan skränat och skrikit samt trotsat polismännens tillsägelse.

Karlsson hade hela tiden uppehållit sig i sin butik, och hade han hört att en del personer sparkat och knackat på butiksdörren, men hade han i övrigt ej iaktagit vad som försiggick utan för, utan endast hört skränet och skriket, vilket pågätt till klockan 12 på natten.

Karlsson kände ej namnet på någon av de kvinnor, som varit inne i hans affär eller varit nere i källaren och undersökt denna, och var han övertygad om, att ingen av de nämnda kvinnorna tillhörde hans kundkrets.

Karlsson förklarade sig ej vilja föra någon talan i saken.

11/5 1917.

Levin.

Söderling.

Larson.

Han har under de senaste 14 åren arbetat såsom maskin-
arbetare å olika verkstäder här i staden och de senaste
4 veckorna hos Öström & Sons Mekaniska verkstad, Timmer-
mansgatan 32.

Lördagen den 5 dennes hade han slutat arbetet kl. 2
e.m., och då begivit sig till sin sväger, 47 Åsegatan, 3 tr.
Lundin, där han ätit middag och gått till en arbetskam-
rat Lindberg, boende å 70 Brännkyrkogatan, 1 tr., där han
uppehållit sig till klockan 4,30 e.m., då han återvänt
till sin svägers bostad och uppehållit sig där till
klockan 7 e.m., då han i sällskap med sin familj begivit
sig därifrån och till pantbanken vid Blekinggatan, där
han löst en kavaj, därifrån han begivit sig hem till
bostaden, 58 Södermannagatan. Under vägen till bostaden
hade han å Södermannagatan iakttagit en massa folk sam-
lade. Efter det Söderling uppehållit sig en kort stund i
bostaden, hade han vid klockan 7,30-tiden e.m. gått ~~ut~~
ut för att se av vilken anledning folket samlat sig. Sö-
derling hade stannat i hörnet av Katarinabangatan och Sö-
dermannagatan, där en större folksamling uppehållit sig
och skrikit och skränat. Söderling hade ej deltagit i
skriket och skränet. En del polismän hade varit inne i
folksamlingen, men hade Söderling ej hört, huruvida dessa
uppmant folket att skingra sig, men hade han förstätt,
att polismännen sökt skingra folksamlingen. Efter det
Söderling stått kvar å platsen i omkring 10 minuter, hade
han på något avstånd från sig sett en poliskonstapel
tilldela en man ett slag med sabeln över vänstra kinden
samt motat ned tvänne barn till en öppen tomt, liggande
nedan-för Södermannagatan och Katarinabangatan. Söder-
ling hade blivit förargad över konstapelns beteende och
i förargelsen upptagit 4 st. stenar från gatan, stora som
hönsägg. En av dessa stenar hade Söderling kastat efter
den förutnämnda konstapeln, som gått Södermannagatan norr
ut, i avsikt att träffa honom. Stenen hade emellertid ej
träffat konstapeln utan fallit ned ett stycke bakom ho-
nom. Söderling hade ej sett, någon bil i närheten av

*Tommy S. Karlstedt
säg han andra
bostad stäm.*

*Den sag är på
hän på nedre
stäm i ökte
på ring fästet*

den plats han kastat stenen. De andra stenarna hade Söderling stoppat i sin rockficka. Söderling förnekar, att han kastat mer än en sten. Han hade nämligen efter det han kastat en sten lugnat sig och ansett det vara dymt att kasta sten. Kort därefter hade Söderling blivit anhållen, varvid han medföljt godvilligt. Före Söderlings anhållande hade han sett ett flertal personer i folksamlingen kasta sten emot polisen, men hade han ej sett om någon sten träffat. Söderling hade ej hört, att polis-
männen tillsagt folket att skingra sig. På den plats där Söderling uppehöll sig, hade folket varit tysta och enast stått och sett på. Huru folkmassan i närheten skrikte och skrånat.

Söderling.

Klockan 7.20 e.m, den 8 maj uppehöll sig S. å Ringvägen i hörnet av Södermannagatan och såg då att det var folksamling uppåt Södegatan till, åt Skånegatan. Folksamlingen var tämligen stor, och såg Söderling redan vid Ringvägen att en hel del polis var tillstädes. Han begav sig till platsen omedelbart och stenade vid hörnet av Katarina bangatan och Södermannagatan. Efter åt stått kvar å dens plats i omkring 10 minuter att en polis med sin sabel tilldelade en man ett slag över kinden under det folket fortsatt med att hurra och skrika. Huruvida polis-männen uppmanan folket att skingra sig hörde icke Söderling. I anledningen av att polismannen tilldelat man en ett slag hade S. blivit förargad däröver samt från gatan upptagit tre stenar av en halv knytnäves storlek i avsikt att kasta desamma mot konstapeln eller polis-männen i övrigt. S. han emellertid icke att kasta någon sten innan han blev anhållen utan hade han alla stenaerna kvar i en av kavajfickorna, vilka han medhavde till polisstationen. Samtidigt hade några andra personer så väl bakifrån som från sidan kastat stenar emot polis-männen, men vilka som kastet iakttog icke Söderling. Söderling förenkar att han deltagit i skränet. Han blev ej håller tillsagd att gå därifrån. Söderling antar att folksamlingen icke kunde vara mycket över 1000 personer.